

7. Baromfihús és tojás

7.1. Világpiaci tendenciák

Az USDA előzetes adatai alapján a világ csirkehús-termelése 1,7%-kal nőtt 2006-ban. A legnagyobb mértékben Oroszország termelése bővült (20%-kal 1,08 millió tonnára). A 10 legnagyobb termelő közül csak kettőnél tapasztalható némi visszaesés: Brazíliában 0,7%-kal, az EU-ban 4%-kal csökkent az előállított csirkehús mennyisége.

Az USDA előrejelzése szerint 2007-ben a világ csirkehús-termelése várhatóan 1,8%-kal nő. Indiában és Oroszországban a termelés bővülése a 10%-ot is meghaladhatja. Thaiföld termelése előreláthatóan közel 5%-kal növekszik, s megközelíti a madárinfluenza előtti szintet.

Ázsiában, Kelet-Európában a kereslet még nem állt vissza a madárinfluenza előtti szintre. Ugyanakkor az eddigi tapasztalatok azt mutatják, hogy **a járvány csak rövid időre állította meg a fogyasztás bővülését. A csirkehús más húsfélékhez képest vonzóbb ára a járványok ellenére is a fogyasztás gyors visszaállását hozta.** Az USDA előrejelzése szerint jelentős, akár 5%-ot is meghaladó fogyasztás-növekedés elsősorban az ázsiai és dél-amerikai országokban várható.

7.2. Hazai piaci tendenciák

7.2.1. Kínálat

A KSH 2006. augusztus 1-jei adatai alapján csökkent a baromfifélék létszáma 2005 augusztusához képest: a tyúkfélék állománya 7,8%-kal, ezen belül a tojóállomány gyakorlatilag nem változott (+0,08%). A pulykaállomány viszont 3,6%-kal nőtt ugyanebben az időszakban. A víziszárnyasok létszámának alakulása a 2006 nyári madárinfluenza miatti nagyszámú kivágások, valamint a kényszerű túltartások következtében jelenleg nem állapítható meg pontosan.

7.2.2. Belföldi értékesítés

Hazánkban a **vágócsirke** felvásárolt mennyisége 3%-kal, a **libaé** 20%-kal, a **kacsáé** 30%-kal csökkent 2006-ban az előző évhez képest, ugyanakkor a **pulyka**-felvásárlás közel 7%-kal nőtt ugyanebben az időszakban. A csökkenések oka a nyári állategészségügyi problémákra vezethető vissza, amely azonban a vágópulyka-előállítását csak kis mértékben érintette.

Belföldön kevesebb friss és fagyasztott egész csirkét értékesítettek, nőtt viszont a darabolt csirke- és pulykahúsok belföldi forgalma (2. melléklet).

7.2.3. Külpiaci értékesítés

A utóbbi években a nemzetközi piacokon való értékesítésünk visszaesett. A **baromfihús** összesített **exportja** az év első tíz hónapjában elmaradt a 2004. és 2005. év azonos időszakában értékesített mennyiségektől (-26,4%; illetve -21,4%). A kivitel ilyen nagy mértékű visszaesését a korábbi évekhez képest a nyári állategészségügyi probléma okozta.

Baromfihús exportunk célországai között az EU tagállamai, valamint a volt Szovjetunió utódállamai mellett távol-keleti országok is megtalálhatók. Az EU-ba irányuló szállítások az összes mennyiség 60-70%-át teszik ki, részarányuk ugyanakkor fokozatosan csökken.

A régi uniós tagállamok közül Németország, Ausztria, Olaszország, Franciaország és Nagy-Britannia, illetve az új tagállamok közül Szlovákia, Cseh Köztársaság és Szlovénia a legjelentősebb partnerek. Az osztrák és német piac az összes EU-ba irányuló szállítás valamivel több mint felét adja. Általában elmondható, hogy a célországok többségében a magyar baromfihús piacot veszített. Az első tíz hónap adatai alapján egyedül Ausztria, Nagy-Britannia, Szlovénia és Szlovákia felé tapasztalható kismértékű növekedés a kivitelben 2004 és 2005 azonos időszakához viszonyítva.

A magyar baromfihús kivitelének mintegy háromnegyedét a fagyasztott termékek teszik ki. A darabolt termékek, valamint a kacs- és libamáj együttesen kb. 80%-a a kivitelnek.

A **friss darabolt tyúkfélék** kivitele a vizsgált időszakban csökkent: 2004-ről 2005-re 10%-kal, 2005-ről 2006-ra további 15%-kal. A **fagyasztott termékcsoportból** a kiszállított mennyiség 2005-ben 8%-kal, 2006-ban további 29%-kal esett vissza.

A **friss és a fagyasztott pulykadarabok** exportjában 2004-ben tapasztalható fellendülés. Ugyanakkor a külpiazi értékesítési lehetőségek romlottak 2005-ben, így a **friss termékből** 33%-kal, a **fagyasztottból** 12%-kal csökkent a kivitel az év első tíz hónapjában. A friss termékek exportja 2006-ban újra növekedett (+11%), a fagyasztottaké azonban további 13%-kal lett kevesebb a vizsgált időszakban.

A nyári állategészségügyi probléma erőteljesen kihatott a **víziszárnyasok** exportjának alakulására. A jelentős mértékű állomány-kivágások következtében megfogyatkozott alapanyag, valamint a korlátozott értékesítési lehetőségek miatt 2006 első tíz hónapjában valamennyi víziszárnyas termék kivitele csökkent (21-37%-kal) az előző év azonos időszakához képest.

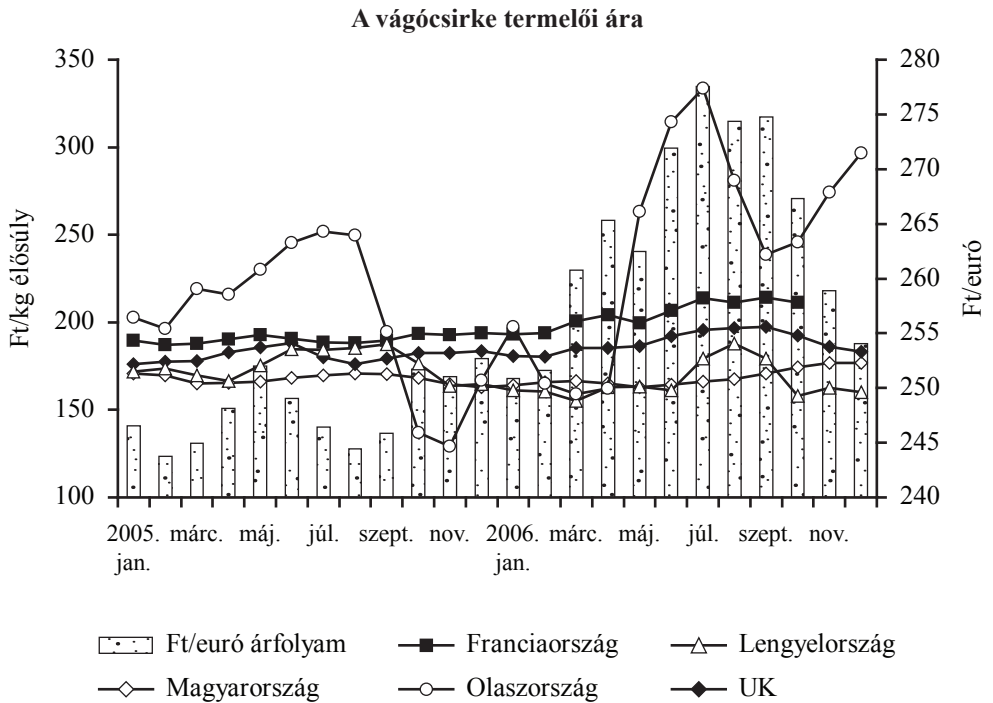
Baromfihús importunk túlnyomó része (98%-a) az EU tagállamaiból származik, ezen belül az Ausztriából, Hollandiából, Nagy-Britanniából érkező szállítmányoknál növekedés figyelhető meg.

7.3. A piaci árak tendenciája

7.3.1. Vágócsirke árak

A 2006 nyári madárinfluenza járvány hatására több európai uniós tagállamban is vágócsirke hiány alakult ki, amely többek között Olaszországban és Lengyelországban a termelői ár növekedését okozta (18. ábra). A francia és brit vágócsirke árat nem befolyásolta a kereslethez képest alacsony kínálat, az áringadozást elsősorban a forint árfolyam-ingadozása okozta. A valóságban mindössze 1-2 eurócent, illetve penny értékű az ingadozás a francia és brit termelői ár esetében, 2006-ban.

A magyar vágócsirke 2006. évi átlagára mind a csatlakozás előtti, mind a csatlakozás utáni időszak átlagárához képest alacsonyabb, 2,5%-kal, illetve 1,7%-kal (8. melléklet).

Forrás: DEFRA (London), ISMEA (Róma), Ministère de l'Agriculture et de la Pêche (Párizs), ZMP (Berlin), AKI, MNB

7.3.2. Csirkehús árak

Az EU tagállamai közül Olaszországban és Franciaországban a nyár folyamán az előző egy-két évben nem tapasztalt szintre nőtt az egész csirke feldolgozó értékesítési ára (19-20. ábra). Nyár végétől az árak a korábbi, alacsonyabb árszint közelébe csökkentek.

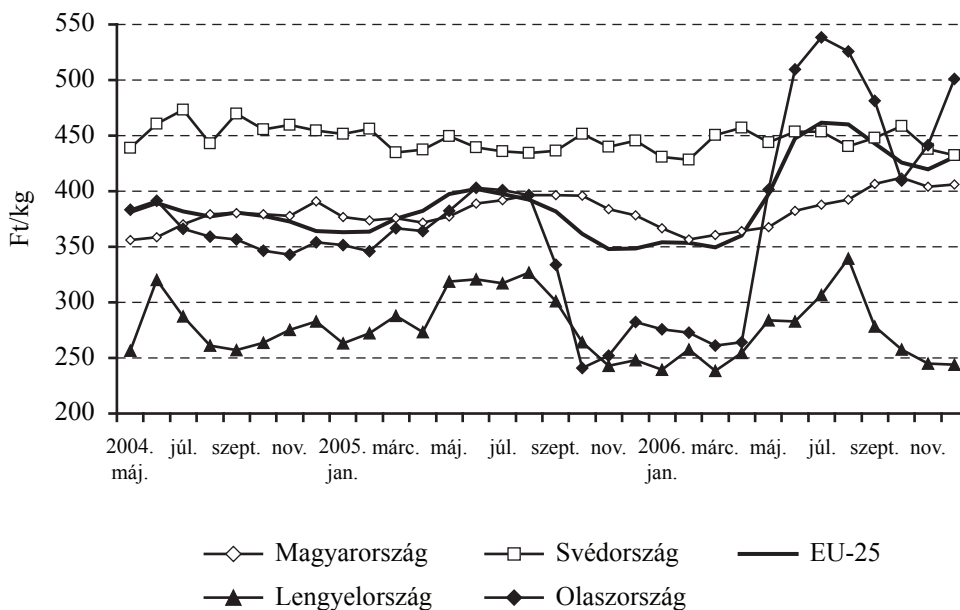
Lengyelországban is hasonló folyamatok játszódtak le, de itt az áremelkedés mértéke nem volt akkora, mint a két előbb említett országban. A magasabb kereslet hatására számos lengyel termelő növelte vágócsirke-termelését. Nyár végétől azonban, amikor a grillszezon véget ért, csökkent a kereslet a csirkehúsok iránt, így rövid időn belül túlkínálat alakult ki az országban. Emellett Lengyelország a madárinfluenza miatt a keleti hagyományos célpiacai egy részéről is kiszorult, így az exportból kimaradó termékek egy része szintén belpiaci értékesítésre került. A harmadik országokba szánt termékek egy további, jelentős részét az EU-n belül értékesítették a kereskedők, ami a lengyel fizetőeszközhöz képest erős euró miatt nem volt jövedelmező. Az említett tényezők a vágócsirke és a csirkehúsok árának gyors ütemű csökkenését eredményezték, a tavasszal megegyező árszintre.

Az EU tagállamai közül Svédországban egyáltalán nem érezte hatását a madárinfluenza. Az elmúlt évtizedben a svéd baromfihús-fogyasztás megduplázódott. Az egy főre jutó fogyasztás 2005-ben 12,2 kilogrammot ért el, melynek 40%-át importból fedezték, 2006 első nyolc hónapjában további 8%-kal bővült a fogyasztás az előző év azonos időszakához képest.

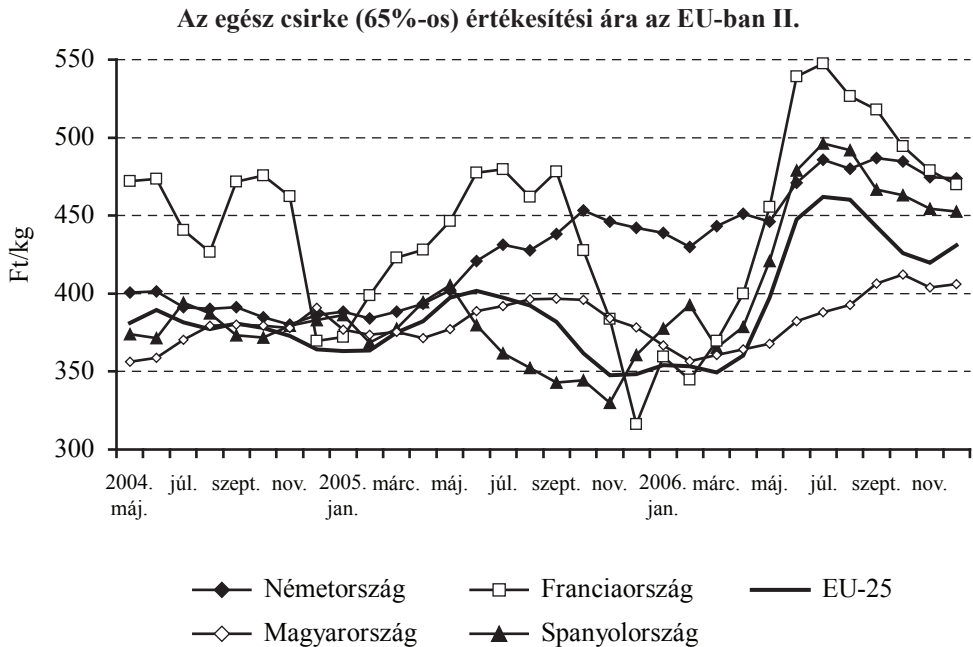
A vágócsirke és az egész csirke árak 2006. évi tendenciája a csatlakozás előtti (2003. január-2004. április), illetve a csatlakozás utáni évek (2004. május-2006. december) átlagához viszonyítva eltért egymástól (8-9. melléklet). A 2006. évi vágócsirke árak mindkét időszakhoz képest csökkentek (97 és 98%), ugyanakkor a csirkehús feldolgozói értékesítési ára nőtt (110 és 101%). Figyelemre méltó, hogy a vágócsirke hazai termelői ára a legalacsonyabb a tagállami árak közül (18. ábra), a 65%-os egész csirke hazai feldolgozói árának szintje viszont általában követi az uniós átlagárét (19-20. ábra).

19. ábra

Az egész csirke (65%-os) értékesítési ára az EU-ban I.

Forrás: EU Bizottság, AKI

Forrás: EU Bizottság, AKI

7.4. Az étkezési tojás piaci tendenciái

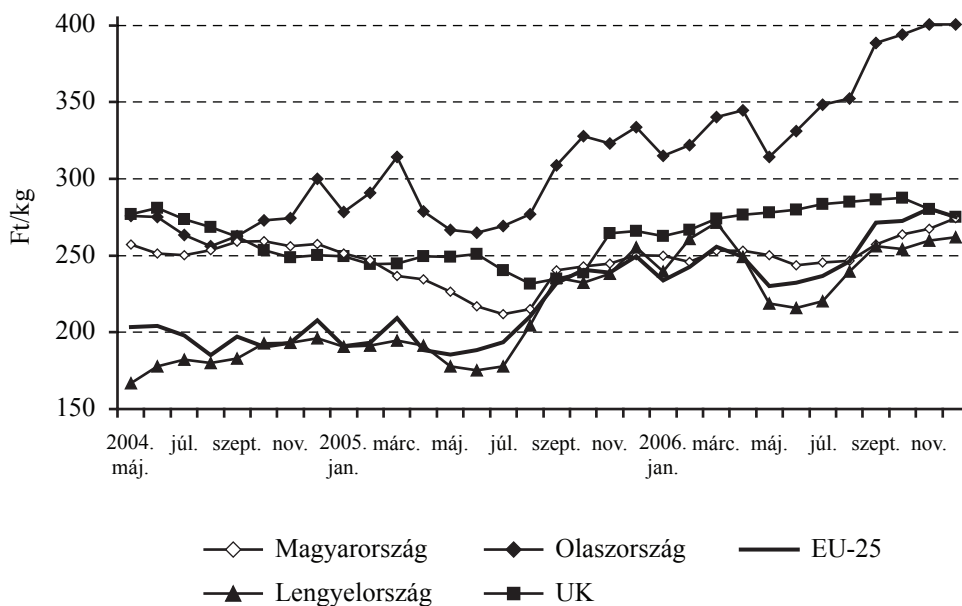
A hazai tojóállomány a KSH adatai szerint gyakorlatilag nem változott, a **tojástermelés** pedig 3%-kal meghaladta 2006-ban az előző évi eredményeket. A hazai étkezési tojás-piacot továbbra is az önellátás jellemzi, ugyanakkor azonban jelentős mennyiségű import is érkezik hazánkba.

A nyári állategészségügyi probléma a tojásszektorra nem érintette, az árak a szezon-alitásnak megfelelő módon alakultak az EU minden tagállamában. Éves szinten egy lassú áremelkedés figyelhető meg a legtöbb uniós országban (21-22. ábra).

A kismértékben visszafogott telepítések miatt 2007-ben várhatóan 1,5%-kal csökken az uniós étkezési tojástermelés. Ugyanakkor a legtöbb tagállamban a fogyasztói kereslet erős. Ez a belföldi árak növekedése mellett a hējastojás-import bővülését is eredményezheti.

21. ábra

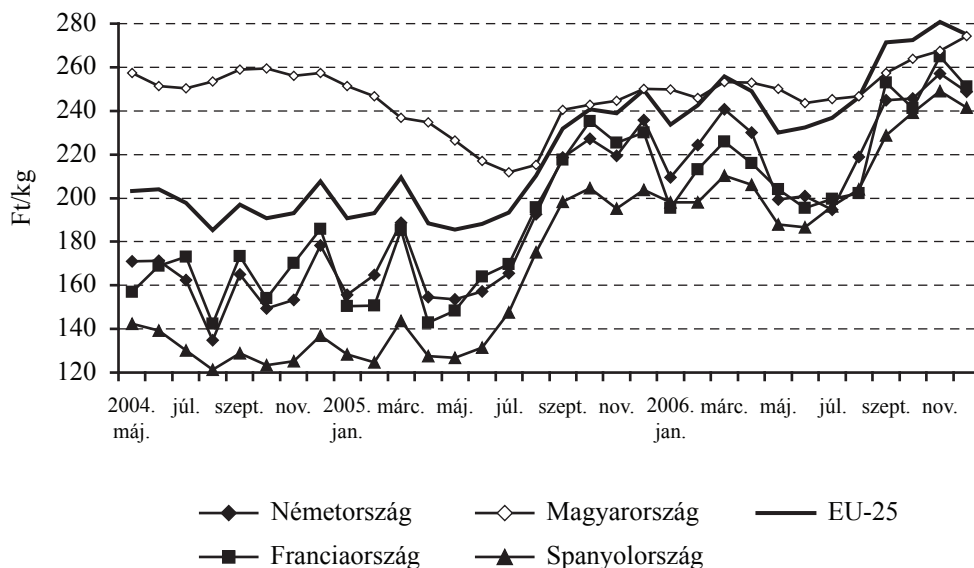
Az étkezési tojás ára az EU-ban I.

Forrás: EU Bizottság, AKI

22. ábra

Az étkezési tojás ára az EU-ban II.

Forrás: EU Bizottság, AKI